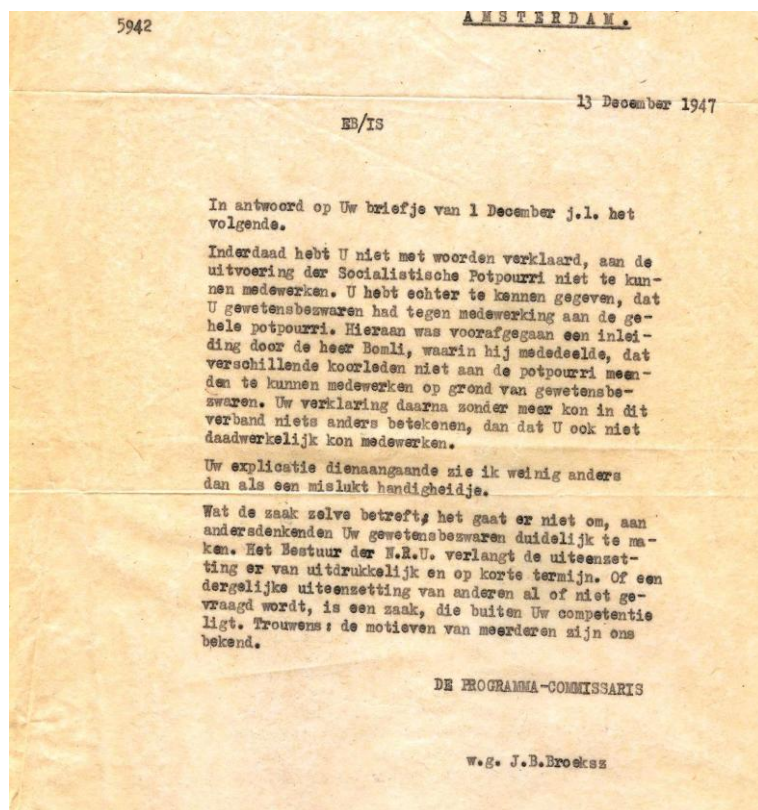

Historie Groot Omroepkoor

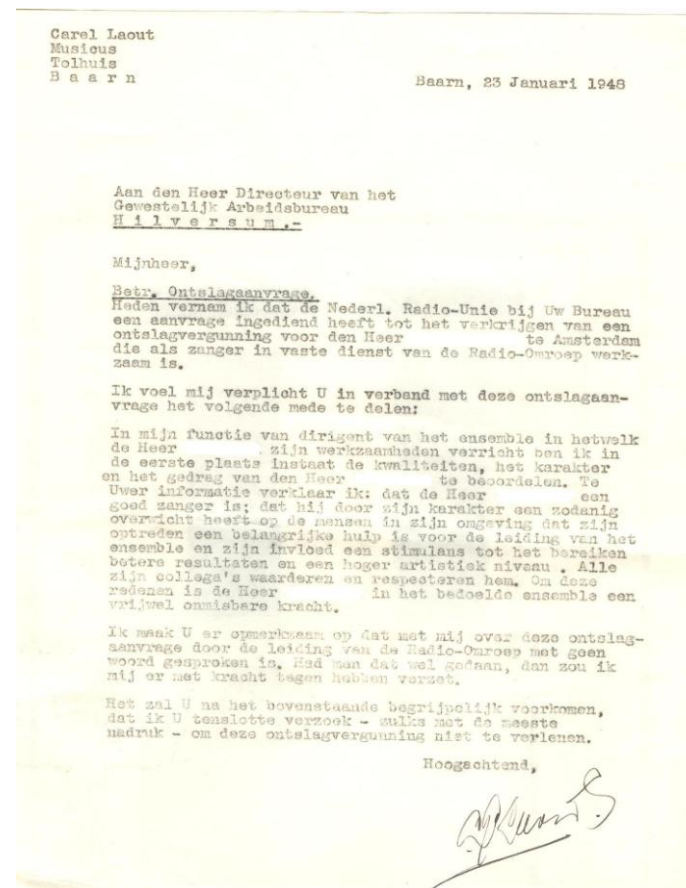
Deel 6: what's new?

- Ria Raven -

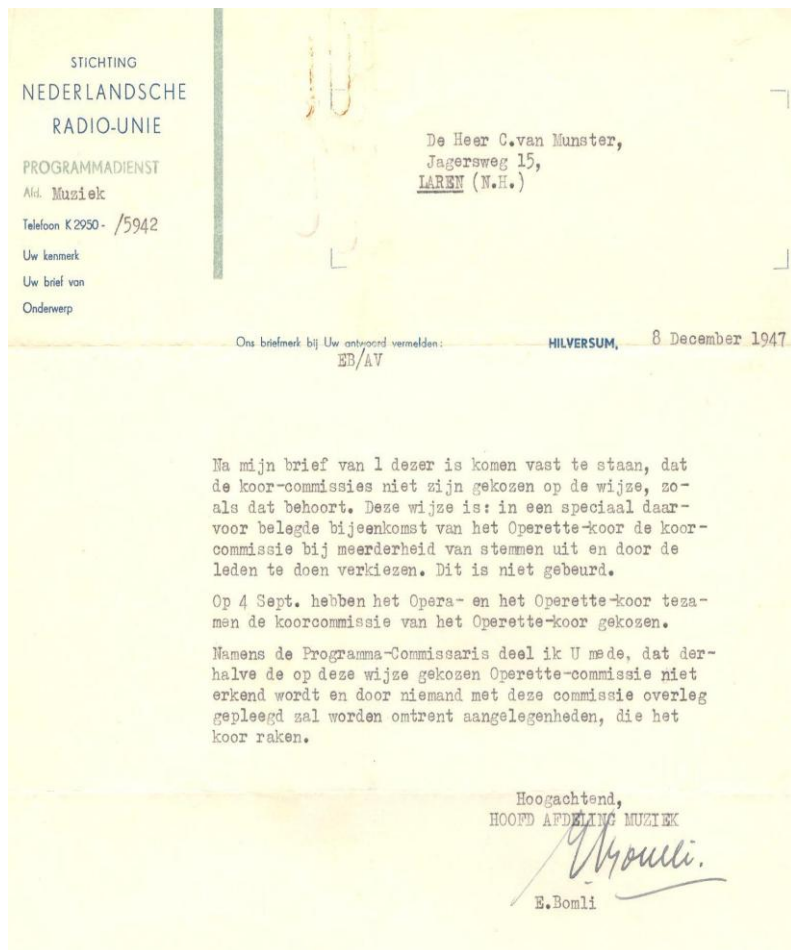
Struinend door het oude archief kom je zaken tegen waarvan je denkt: toen ook al? In december 1947, dus kort aan het begin van het ontstaan van het koor, geeft een koorlid middels een schrijven aan dat hij gewetensbezwaren heeft m.b.t. medewerking aan een "Socialistische potpourri". De gemoederen liepen zo hoog op dat het bewuste koorlid werd voorgedragen voor schorsing en later zelfs ontslag.

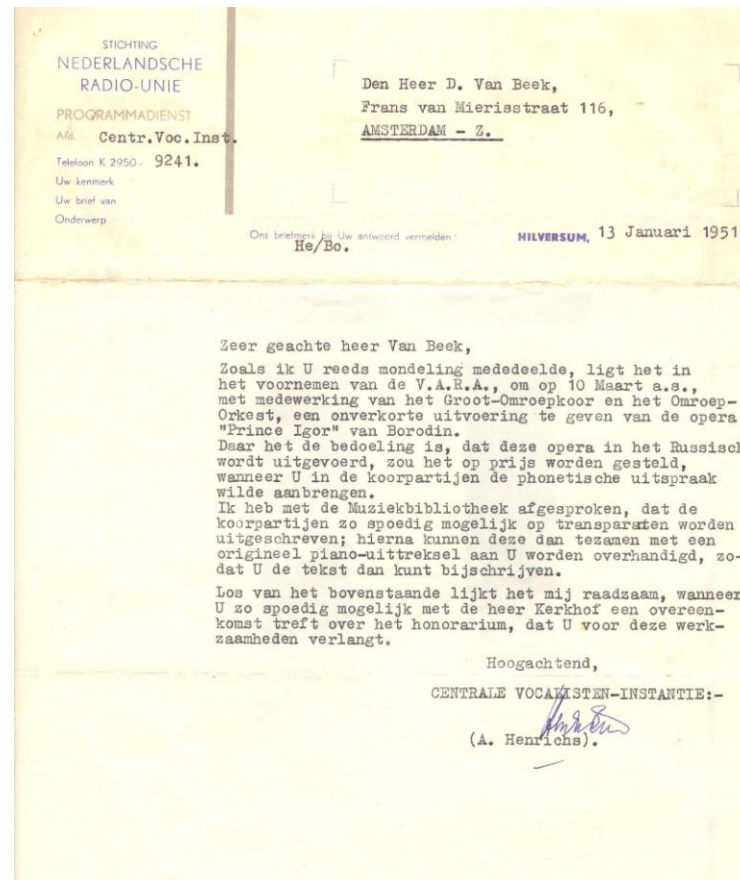
De toenmalige dirigent Carel Laout wendde zich tot het Gewestelijk Arbeidsbureau in Hilversum met het verzoek de ontslagvergunning niet te verlenen.

Ook de gevolgde procedure rond een gekozen koorcommissie bleek de verkeerde te zijn zoals de heer Bomli (toen hoofd van de afdeling Muziek) aan de heer Van Munster liet weten. Uit dit schrijven kan ook worden opgemaakt dat er meerdere commissies bestonden:

In een ander schrijven van de heer A. Henrichs van de afdeling "Centrale vocalisten-instantie" wordt duidelijk dat de koorpartijen (in die tijd had men nog niet de beschikking over volledige klavieruittreksels) voorzien moesten worden van een fonetische uitspraak voor het Russische werk Prince Igor van Borodin. En dat blijkt heel veel werk te zijn.

Naast al de randverschijnselen die het bedrijf met zich meebrengt (en vandaar de titel "What's new", want sommige dingen blijven altijd terugkomen) werd er ook muziek gemaakt. Er zijn veel recensies uit die tijd maar ik heb het maar beperkt tot enkele per jaar.

In juni 1950 werkte het koor mee aan de Missa Solemnis van Beethoven met het Residentie Orkest o.l.v. Carl Schuricht. Later ontving het koor een schrijven van Ferdinand Leitner die het koor liet weten dat de uitvoeringen van dit werk voor hem tot de mooiste koorbelevissen van zijn carrière behoorden.

ABSCHRIFT.

WÜRTTEMBERGISCHE STAATSTHEATER STUTTGART.
Generalmusikdirektor.

Herrn A. Henrichs,
Musikabteilung N.R.U.
Heuvellaan 28,
Hilversum.

Stuttgart, den 13. Februar 1951.

Tt/Pf.

Sehr geehrter Herr Henrichs,
Nach Stuttgart zurückgekehrt und ehe ich wieder weiterfahre, möchte ich nicht versäumen, Ihnen nochmals zu sagen, wie überragend ich den Radio-Chor bei der Aufführung der "Missa Solemnis" von Beethoven gefunden habe. Die Aufführung gehört für mich zu den schönsten Chorerlebnissen in meiner Karriere und ich hoffe und wünsche, dass es mir noch häufig vergönnt sein möge, mit diesen grössartigen Sängern und Sängerinnen musizieren zu dürfen.

Sagen Sie nochmals den Damen und Herren meinen Dank, meine Anerkennung und herzlichste Grüsse.

Ihr sehr ergebener
w.g. Ferdinand Leitner.

Bo.

Op 1 januari 1952 werd de Hohe Messe van Bach uitgevoerd en uitgezonden door de KRO. Dat bracht het hoofd van de KRO muzikafdeling ertoe een brief te schrijven waarin hij meldde van diverse kanten de loftrumpet te hebben horen steken over deze uitvoering.

STICHTING NEDERLANDSE RADIO-UNIE.
Vocalisten-Afdeling.
-.-.-.-.-

AFSCHRIFT.

KATHOLIEKE RADIO OMROEP.

Aan het Klein-Omroepkoor,
p/a Vocalistenafdeling der
Stichting Nederlandse Radio-Unie,
HILVERSUM.

Hilversum, 9 Januari 1952.

Geachte Dames en Heren,
Het is mij een behoefte, U dank te zeggen voor de onvergetelijke schone uitvoering van Bach's Hohe Messe op 1 Januari j.l.

Het zal U plezier doen, te weten, dat wij van verscheidene zijden de loftrumpet hoorden steken over de opmerkelijke prestaties van het vocale en instrumentale ensemble.

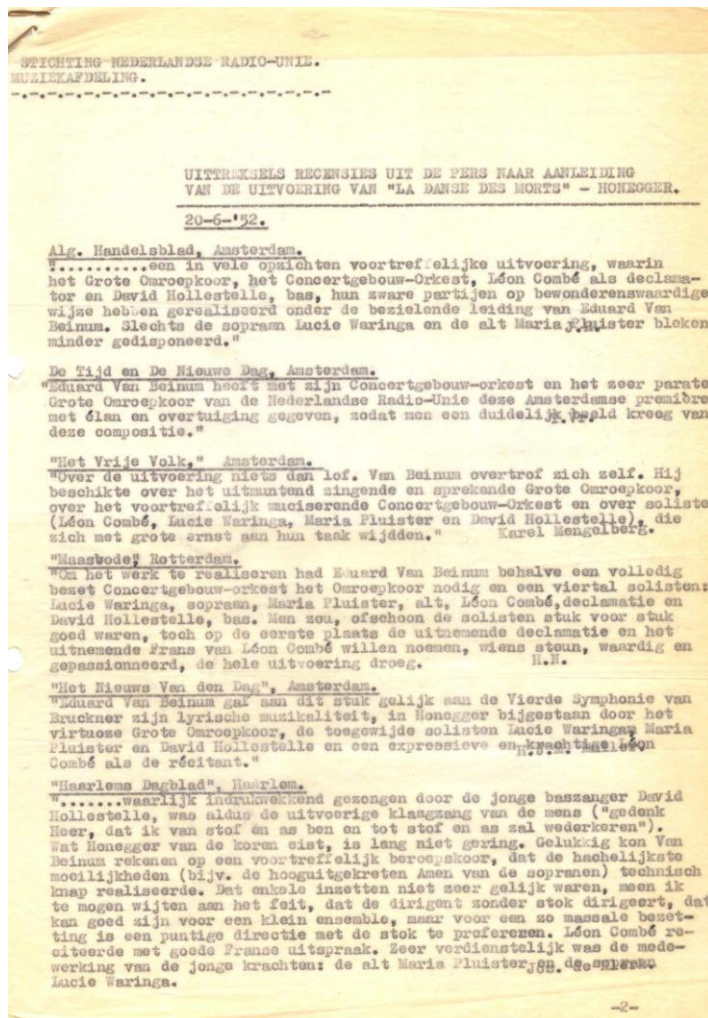
Deze uitvoering zal een hoogtepunt blijven in de radio-programma's.

Met vriendelijke groeten en de meeste hoogachting,

KATHOLIEKE RADIO OMROEP
Hoofd Afd. Muziek:-
w.g. M. Willemsen.

Bo.

In juni 1952 voerde het Grote (zo stond het toen in de krant) Omroepkoor tezamen met het Concertgebouw Orkest en solisten een werk van Honegger uit, "La danse des morts". Daarop kreeg het koor van Eduard van Beinum een schrijven om namens Honegger het koor hartelijk te bedanken.

AFSCHRIJF.

EDUARD VAN BEINUM.

Amsterdam, 23 Juni 1952.

Den Weledelgeboren heer
E. Bomli,
Nederlandse Radio Unie,
Hilversum.

Zeer geachte heer Bomli,

Nu de uitvoeringen van de "Danse des Morts" achter ons liggen en zo bijzonder geslaagd zijn, meen ik U nog eens, ook op speciaal verzoek van de heer Honegger, Uw fameus koor hartelijk te danken. Ik meen, dat ik reeds ondubbelzinnig van mijn waardering voor dit prachtig ensemble heb blijk gegeven.

Voor een groot deel komt de eer toe aan Uw voortreffelijke Boshart, die wonderlijke kerel, die met een zeer zeldzame bescheidenheid zorgt, dat zijn koor prachtig voor de dag komt en dan altijd weer verdwijnt, ik moet zeggen, tot mijn grote spijt,

Mijn respect voor deze eminente musicus!

Met vriendelijke groeten
en de meeste hoogachting,
Uw
w.g. Eduard Van Beinum.

Als laatste een artikel uit "Het Vaderland" van maart 1952 waarin de radio tot wonderlijke dingen in staat lijkt te zijn door het hebben van een koor van 70 beroepsmusici.

RADIO TOT WONDERLIJKE DINGEN IN STAAT

Koor van 70 beroepsmusici

Er zijn in Hilversum drie orkesten onder leiding van vaste dirigenten: Paul van Kempen, Henk Spruit, Maurits van de Berg en Roelof Krol; daarbij komt een lijst van gastdirigenten, van zeer respectabele lengte en namen, die behoren tot de beste kunstenaars van de hele wereld.

Daarnaast heeft de Radio in Hilversum een groot koor van 70 zangeressen en zangers. Dit koor wordt bij gelegenheid verdeeld in een Omroepkoor voor opera-uitzendingen en het Klein Omroepkoor, dat gespecialiseerd is in polyphone muziek: Palestrina, Lassus, del Monte en anderen. Allerlei splitsingen zijn hierbij mogelijk, want er zijn heel veel werken b.v. die alleen maar mannen- of vrouwenkoren eisen. Het zijn allen beroepsmusici en zij staan onder leiding van Fred. Boshart, Karel Laout en Anton Krelage.

Repetitie van een gedeelte van het Omroepkoor. Dirigent: Karel Laout.

Zoals het repertoire van de Radio-orkesten veel groter en uitgebreider is dan het repertoire van alle negen orkesten in Nederland tezamen, zo is het koorrepertoire veel uitgebreider dan dat van alle koren in Nederland. Dat klinkt wellicht overdreven, maar we moeten niet vergeten, dat we in Nederland maar één beroepsemble hebben, het vermaarde Ned. Kamerkoor van Felix de Nobel en alle koorverenigingen verder bestaan uit amateurs, die een paar maal per jaar een uitvoering geven.

Zo kan men in Hilversum de hele koorliteratuur, met of zonder begeleiding, in studie nemen en uitvoeren, men kan beginnen tot ver in de Middeleeuwen en men kan gaan tot de kersverse composities van tijdgenoten, die nog nat van de inkt op het bureau van de N.R.U. ter inzage komen.

Men is tot de wonderlijkste dingen in staat. Zo geeft men op het ogenblik voor een Omroepvereniging een Diepenbroek-cyclus, die alle werken van Diepenbroek

dat voor hen geen moeilijkheid meer betekent. Zo werkt men en op instrumentaal en op vocaal gebied in Hilversum ontzettend hard en het is in zekere zin jammer, dat dat alles slechts door de microfoon naar buiten komt. Alle orkestpaedagogen — en natuurlijk niet minder de zangpaedagogen — zijn het er over eens, dat musicus nu en dan voor een publiek moeten spelen. De microfoon geeft nooit de spanning van een met publiek gevulde zaal en..... ijdelheid der ijdelheden..... een musicus heeft nu eenmaal nu en dan een portie applaus nodig. Hij is ook maar een mens en altijd voor dat dode instrumentje te spelen is tenslotte funest. De controlerende geneesheren van Radiostad zijn 't daar dan ook over eens.

Zo nu en dan zijn er dan ook uitvoeringen waar publiek bij tegenwoordig is. Dit geschiedt altijd buiten Hilversum want Radiostad heeft geen werkelijke concertzaal en de studio's verdienen geen grote hoeveelheden publiek, daar zij dan als een kierenkast — een typische uitdrukking uit het radio-vakjargon — gaan klinken.

(De eerste drie artikelen in deze reeks verschenen op 29 Februari, 3 Maart en 4 Maart jl.)

BEZOEK AAN HILVERSUM IV

omvat. Als men nu weet dat ettelijke werken van deze grote Nederlandse componist in verschillende bezettingen geschreven zijn, b.v. voor Mannenkoor en dan nog eens voor gemengd koor, dan ziet men niet alleen de mogelijkheden die hier braak liggen, maar men staat ook vol verbazing voor de grote culturele taak die zich hier kan ontploien. Men kan nu smalen zo veel men wil op: muziek in blik..... de radio geeft b.v. voor de muziekstuderenden mogelijkheden die vroeger ondenkbaar waren.

Welke koorvereniging kan acht, of tien, of twaalfstemmige koormuziek regelmatig uitvoeren? Vergelen we niet, dat het Radio-koor 250 maal per jaar voor de microfoon optreedt. De consumptie van muziek kan de muziekhouder eigenlijk niet withholden.

Met deze muzikale outillage: de orkesten en de koren kan men werken geven, die men in Nederland, maar ook in geheel Europa, nooit of slechts eens in de tien of nog meer jaren hoort: orkestwerken met koor, oratoria, opera's en wat al niet. Zeventig vocalisten repeteren hier 36 uren in de week, zij allen hebben een opleiding genoten aan een conservatorium of hebben diploma's die daarmee getuige gesteld zijn, zij bespelen de rooige bij-instrumenten en kunnen daardoor heel gemakkelijk een groot aantal werken, ook de ingewikkeldste partijen, in zich opnemen. Bovendien krijgen zij zulk een routine in het van het blad lezen,

Het vaderland
5.3.52

